19/11/2019

Ο ηρωικός θάνατος του Κυριάκου Μάτση

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ώρα 13:30 το μεσημέρι της 19ης Νοεμβρίου του 1958. Ο Κυριάκος Μάτσης, Κύπριος γεωπόνος και αγωνιστής της ΕΟΚΑ, περνά στο πάνθεον των ηρώων θυσιάζοντας τον εαυτό του για την ελευθερία της πατρίδας. Γεννήθηκε στο χωριό Παλαιχώρι, της επαρχίας Λευκωσίας στις 23 Ιανουαρίου του 1926 και ήταν το ένα από τα τρία τέκνα της οικογένειας του Χριστοφή και της Κυριακού Μάτση. Το 1946 εισήχθη στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης όπου και σπούδασε Γεωπονία. Κατά τη διάρκεια της διαμονής του στη Θεσσαλονίκη οργάνωνε διαλέξεις εθνικής διαφωτίσεως, ενώ όταν γύρισε στην Κύπρο εργαζόταν ως γεωπόνος στην Αμμόχωστο.

Εντάχθηκε από πολύ νωρίς στην Παναγροτική Ένωση Κύπρου για τα δίκαια του αγρότη. Διατέλεσε τομεάρχης της ΕΟΚΑ στις επαρχίες Αμμοχώστου από το 1955 και τομεάρχης Κερύνειας έως το θάνατό του.

Συνελήφθη στις 9 Ιανουαρίου 1956. Κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων τον επισκέφθηκε ο ίδιος ο κυβερνήτης Χάρντινγκ και του πρόσφερε το υπερβολικά μεγάλο για την εποχή ποσό των 500.000 λιρών αν αποκάλυπτε πού κρυβόταν ο Διγενής. Στις 13 Σεπτεμβρίου 1956 ο Μάτσης δραπέτευσε και επικηρύχτηκε με το ποσό των 5.000 λιρών.

19 Νοεμβρίου 1958

Περικυκλωμένος στο ασφυκτικό κρησφύγετό του, δεν είχε άλλη εκλογή παρά να πεθάνει. Ο ίδιος δεν είχε αφήσει στην ψυχή του κανένα ηθικό περιθώριο για εκλογή. Ήταν έτοιμος για το θάνατο. Τον είχε προβλέψει στα γράμματά του, τον είχε αναλύσει στους φιλοσοφικούς στοχασμούς του, τον είχε με σιγουριά καταγράψει στο ημερολόγιό του, τον είχε τραγουδήσει. Είχε υπογραμμίσει στο βιβλίο Η σιδηρά διαθήκη του Πολύβιου Δημητρακοπούλου: «Έκλεξε όσον ημπορής τον τρόπο του θανάτου σου, ένας ωραίος θάνατος είναι συνήθως η ευγενεστέρα πράξις της ζωής!».

Ο τελευταίος διάλογος του ήρωα με τον μεταφραστή των Άγγλων

Ο λοχίας του Τμήματος Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων (αρ. 442) Σαλίμ Γιαβούζ άκουσε όλο το διάλογο μεταξύ του Κυριάκου Μάτση και του μεταφραστή, και κατέθεσε αργότερα: «Άκουσα τον μεταφραστή να λέει στα ελληνικά: “Μάτση, Μάτση, πιάστηκες στο κρησφύγετο. Δεν υπάρχει πιθανότητα να δραπετεύσεις. Παραδώσου”. Στη συνέχεια άκουσα μια βαριά φωνή που φαινόταν ότι ερχόταν κάτω από το δάπεδο, να απαντά στα ελληνικά: “Δεν παραδίδομαι”.

»Ο μεταφραστής στη συνέχεια ρώτησε: “Πόσοι είστε εκεί κάτω;”. Και η φωνή απάντησε: “Τρεις”. Ο μεταφραστής ακολούθως ρώτησε: “πόσα όπλα έχετε μαζί σας;”. Και η φωνή απάντησε: “Δύο”. Ο μεταφραστής ρώτησε: “έχετε βόμβες;”. Και η φωνή απάντησε: “Έχουμε βόμβες”. Ο μεταφραστής είπε στη συνέχεια: “Ελάτε ένας-ένας, άοπλοι, και παραδοθείτε”. Η φωνή απάντησε: “Δύο πρόσωπα έρχονται άοπλα- μην τους πυροβολήσετε”.

»Ο μεταφραστής ρώτησε: “Εσύ τι θα κάμεις;”. Η φωνή απάντησε: “Θα δω τι θα κάνω με τον εαυτό μου. Εάν δεν θέλετε να πολεμήσετε, είναι καλύτερα να φύγετε από το δωμάτιο”. Τον καλούν ξανά να παραδοθεί… “Όχι. Δεν παραδίδομαι. Αν θα βγω, θα βγω πυροβολώντας”».

Η επιστολή προς τους γονείς του

Έντεκα μήνες πριν από το πέρασμά του στην αθανασία, σε επιστολή προς τους

γονείς του ο Μάτσης φανερώνει το πώς θα αντιμετώπιζε το τελευταίο προσκλητήριο της πατρίδας: «Πιστεύομεν ότι κάθε θυσία μας δεν πηγαίνει άδικα και εσείς να είστε περήφανοι για μας. Αν ο καλός Θεός μάς επιφυλάσσει την λαμπράν τύχη να δώσουμεν την ζωήν μας για την πατρίδα, τότε η χαρά σας πρέπει να είναι απέραντη. Δεν ξέρω αν μπορεί να ονειρευτεί ένας άνθρωπος καλύτερη τύχη από αυτή. Και δεν μπορώ να σκεφθώ γονείς που να είναι πιο περήφανοι παρά για τα παιδιά τους που έπεσαν για την πατρίδα».

Ο λόγος του Μάτση είναι λόγος διαχρονικός γιατί πηγάζει από αξίες οικουμενικές, οι οποίες έχουν ως κέντρο αναφοράς τους τον άνθρωπο. Ο Κυριάκος Μάτσης αντιτάχθηκε και με τη γραφίδα του, αλλά και με το όπλο του, σε κάθε μορφή ολοκληρωτισμού και καταπίεσης. Η πίστη του στην ελευθερία και στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια στάθηκαν οι παντοτινοί σύντροφοί του.

Πηγές: cyprustimes.com.